

KOM I GANG MED CIRKULÆR ØKONOMI MED EN HÅND FRA KOMMUNEN

Der er en stigende nysgerrighed blandt danske virksomheder for cirkulær økonomi og for at effektivisere brugen af materialer. Og med god grund. Der er nemlig store besparelser at hente. For kommunerne er virksomhedernes interesse for cirkulær økonomi en mulighed for at realisere grønne ambitioner for affald og klima. Når kommunerne støtter virksomhederne i at skabe grønne besparelser, opnår alle stor gevinst.

AF LINE BECH, PROJEKTLEDER, BÆREDYGTIG BUNDLINJE

Mulighederne for at spare på materialer i danske virksomheder er store. Det viser en undersøgelse fra Syddansk Universitet fra 2014. I danske produktionsvirksomheder går halvdelen af udgifterne til materialer som råvarer og halvfabrikata, hvorimod lønomkostninger udgør en fjerdedel og energiudgifter kun to procent. Undersøgelsen viser også, at det er muligt at spare gennemsnitligt seks procent årligt på materialer i alle de danske produktionsvirksomheder – i alt cirka 21 milliarder kroner. Det svarer til en ny Storebæltsbro. I en tid, hvor priserne på materialer stiger og generelt er svingende, er der derfor både kroner og øre at hente nu og her, men også en bedre konkurrenceevne på sigt ved at udnytte det potentiale. At effektivisere virksomhedernes brug af materialer og cirkulær økonomi handler altså om morgendagens forretning.

Men det er ikke kun produktionsvirksomhederne, som kan få glæde af det store potentiale. Kommunerne kan bygge videre på mange års erfaring med at understøtte virksomhederne med energibesparelser til også at sparre med virksomhederne om

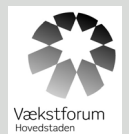
at udnytte potentialet i cirkulær økonomi og materialebesparelser. Herved kan kommunerne realisere grønne ambitioner om klima- og affaldsmål og skabe et solidt og konkurrencedygtigt erhvervsmiljø. Det kan tiltrække nye virksomheder og dermed flere jobs til kommunen. Alt i alt en god mulighed for både kommuner og virksomheder til at skabe grøn omstilling og vækst.

NYT PROJEKT VISER VEJEN

I det nye Gate 21-projekt Bæredygtig Bundlinje kommer vi til at arbejde med flere mulige metoder, når kommunerne skal understøtte virksomheder i at skabe grønne forretningsmodeller og cirkulær økonomi. Når vi i projektet taler om grønne forretningsmodeller og cirkulær økonomi, kan det eksempelvis handle om: 1) industriel symbiose, 2) energi- og materialebesparelser, 3) cirkulær produktudvikling eller -design.

1. Industriel symbiose gav fjernvarmegevinst

Industriel symbiose er et samarbejde, hvor en virksomheds restprodukter eller affald genanvendes

som ressource hos en anden virksomhed. I Symbiose Frederikssund, som Frederikssund Erhverv står i spidsen for, samarbejder kommunen med lokale virksomheder. Med afsæt i virksomhedernes indberetninger om energi og affald til kommunen, bliver virksomheder matchet ud fra, hvilket affald de producerer, og hvilke råmaterialer de ønsker. Frederikssund Erhverv har sat virksomhederne sammen, og herfra styrer de selv kontakten, og hvor meget de ønsker at dele med hinanden. Et godt eksempel på industriel symbiose er et samarbejde mellem Haldor Topsøe og E.ON A/S, hvor overskudsvarmen fra produktionen i Haldor Topsøe leverer cirka halvdelen af fjernvarmen i Frederikssund.

Den industrielle symbiosemodel i Frederikssund har fået virksomhederne til at vise mere tillid til hinanden. Samtidig har den åbnet deres øjne for grønnere

måder at drive virksomhed på, da virksomhederne tidligere var udfordret af mangel på overskud til grøn innovation eller mangel på viden om, hvad de kunne gøre. For Frederikssund Kommune har det betydet, at en masse grønne ambitioner er tættere på at blive indfriet, og at erhvervmiljøet er blevet styrket. Symbiosen skal samtidig være økonomisk selvkørende efter to år og dermed ikke længere en udgift for kommunen.

2. Et kig på materialer gav 57 procent mindre affald

Energi- og materialebesparelser handler om at udnytte råmaterialer bedre og realisere besparelser på energiregningen eller det direkte indkøb af råvarer og halvfabrikata. Det har personalerestauranten Studie 10 arbejdet med i samarbejde med Københavns Kommune og Aalborg Universitet gennem projektet Carbon 20, hvor 119 virksomheder i gennemsnit sparede 21,5 procent på CO₂. Bag projektet stod Green Cities og Gate 21.

Efter at have kontaktet Carbon 20 blev Studie 10 matchet med Københavns Kommune, som skabte kontakt mellem en klimakonsulent og Studie 10. Sammen lavede de en handlingsplan for Studie 10's madproduktion, som blandt andet gik ud på at udnytte madrester bedre. Det endte med en affaldsreduktion på 57 procent, som Københavns Kommune beregnede. Besparelserne har gavnet Studie 10's konkurrenceevne, og Københavns Kommune har taget endnu et skridt mod ambitionen om at sænke CO₂-udledningen i kommunen.

Et andet godt eksempel er virksomheden Celsa Steel Service i Ølstykke, som på to år har reduceret mængden af stålskrot med 11 procent. Det har betydet besparelser på 300.000 kroner årligt.

3. Cirkulær produktudvikling giver innovationskraft

Cirkulær produktudvikling og -design er at udvikle produkter, som skaber mindre affald på mange forskellige måder. Det kan eksempelvis være at forlænge levetiden, gøre dem lette at reparere eller udfase farlige stoffer, så produkterne nemmere kan genbruges.

Det arbejder Region Midtjylland med i samarbejde med ni virksomheder gennem projektet Rethink Business – Design for Disassembly. Det bygger videre på Rethink Business – generation 1, hvor 40 virksomheder arbejdede med cirkulære forretningsmodeller. Region Midtjylland oplever, at der både er fremtidssikring og forretningspotentiale ved at hjælpe de midtjyske virksomheder med at indføre principperne bag cirkulær økonomi. Og når virksomhederne har fanget ideen med cirkulær økonomi, giver det dem en fornyet innovationskraft. For Region Midtjylland passer det som fod i hose med deres innovationsstrategi om at gøre samfundsmæssige udfordringer til morgendagens forretning.

KORT OM

BÆREDYGTIG BUNDLINJE

GRØN VÆKST

Projektet skal udvikle grønne forretningsmodeller i 100 små og mellemstore virksomheder i Region Hovedstaden. Virksomhederne får tilbudt strukturerede forløb, der indeholder behovsafdækning, afklaring af mulige forretningsmodeller, konsulentbistand og processtøtte.

PARTNERE

Københavns Kommune, Fredensborg Kommune, Allerød Kommune, Frederikssund Erhverv, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Aalborg Universitet (AAU's campus i København) og Gate 21. Herudover samarbejdes der med Dansk SymbioseCenter, Håndværksrådet, Dansk Erhverv, Væksthus Hovedstadsregionen, Gribskov og Furesø Kommune.

FINANSIERING

Projektets samlede budget er på 26,5 millioner kroner, hvoraf EU's Regionalfond og Region Hovedstaden støtter projektet med cirka 17 millioner kroner.

VARIGHED

Oktober 2015 – september 2018

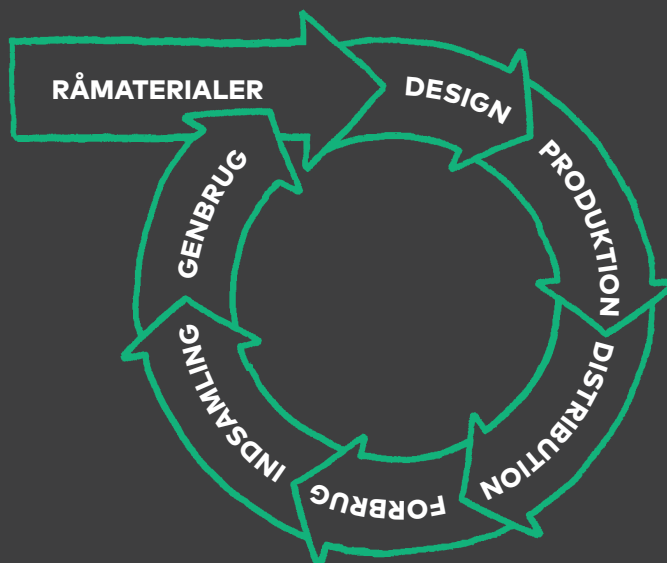
MERE INFORMATION

Line Bech, projektleder, Bæredygtig Bundlinje
line.bech@gate21.dk
5365 7003

LINEÆR ØKONOMI:

CIRKULÆR ØKONOMI:

HØST FRUGTEN AF POTENTIALET I CIRKULÆR ØKONOMI

Som eksemplerne viser, er det både muligt og gavnligt for virksomheder og kommuner at samarbejde om cirkulær økonomi. Derfor har vi i projektet Bæredygtig Bundlinje sat os for at udvikle grønne forretningsmodeller hos 100 virksomheder i samarbejde med kommuner, universiteter og rådgivere. Det er et ambitiøst projekt, men vi er overbeviste om, at vi også kan skabe lokal og bæredygtig erhvervsudvikling og opfylde miljømål gennem dette stærke samarbejdsprojekt. Partnerne i projektet er AAU CPH, DTU, Københavns, Fredensborg og Allerød Kommuner samt Frederikssund Erhverv.

Min opfordring til dig, der arbejder med erhvervsudvikling, klima og affald i en kommune eller virksomhed, er derfor: Høst frugten af potentialet i cirkulær økonomi – det betaler sig for både kommune, virksomhed og klima.

**TAG KONTAKT TIL OS I BÆREDYGTIG BUNDLINJE,
SÅ VI KAN HJÆLPE DIG MED AT KOMME I GANG. ■**

CIRKULÆR ØKONOMI OG RESSOURCE-EFFEKTIVISERING – HVAD HANDLER DET OM?

Grundtanken i cirkulær økonomi er at undgå affald. Det kan eksempelvis ske ved at genanvende materialer eller designe produkter med længere levetid, som kan genbruges og repareres. På den måde kan produkterne indgå i det økonomiske kredsløb igen og igen.

Modsætningen hertil er lineær økonomi, hvor der udvindes ressourcer, produceres og forbruges produkter, der ender som affald. I cirkulær økonomi vil de produkter, der ellers ender som affald, indgå i produktionen igen og dermed undgå at forlade kredsløbet. Det er der god økonomi i, men det kræver et nyt mindset, nye samarbejdsformer og nye metoder.

Ellen MacArthur Fondens seneste rapport viser, at en omstilling til en cirkulær dansk økonomi frem mod 2035 vil kunne:

- øge BNP med op til 45 milliarder kroner ekstra, svarende til en stigning på 1,4 procent
- øge eksporten med 3-6 procent
- skabe op til 13.000 ekstra jobs
- reducere det danske CO₂-fodaftryk med 3-7 procent
- reducere ressourceforbruget med op til 50 procent.

Kilde: "Potential for Denmark as a Circular Economy", Ellen MacArthur Foundation, McKinsey, 2015

PROJEKT INDLÆG